

LAKIALOITE 43/2000 vp

Laki tuloverolain ja vuodelta 2000 suoritettavista sairausvakuutusmaksuista ja työnantajan kansaneläkemaksusta annetun lain 4 §:n sekä vuoden 2000 veroasteikkolain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Tämä lakialoite on rinnakkaislakialoite hallituksen esitykselle HE 16/2000 vp. Verotusta tulee tarkastella paitsi suhdannepolitiikan myös rakenteiden uudistamisen näkökulmasta. Pienipalkkaisen työn korkea verorasitus on työllistämisen ja työllistymisen este. Suomen talouskehityksen yksi uhkatekijä on pitkäaikaistyöttömyys, ikään-tyneiden ja vähemmän koulutettujen työttömyyden jääminen korkealle tasolle.

Veroratkaisuilla tulee luoda tilaa tasapainoiselle kasvulle ja työllisyyden paranemiselle. Tämä onnistuu parhaiten kohdentamalla veroratkaisut täsmällisesti pienipalkkaisen työn verorasituksen keventämiseen. Tehokasta on käyttää sekä tuloveron keventämistä että työnantajamaksujen alentamista.

Hallituksen esityksen HE 16/2000 vp sisältämät ehdotukset toteuttavat vain osittain edellä mainittuja tavoitteita. Ongelmakohdiksi jäävät erityisesti asumisvähennyksen puuttuminen työmatkavähennysehdotukseen liittyen, ansiotulovähennyksen korottamisen kompensoimattomuus kunnille sekä työnantajamaksujen alentamisen puutteellisuus.

Asumisvähennys työmatkavähennyksen lisäksi

Hallitus esittää työmatkavähennyksen korottamista nykyisestä 23 000 markasta 28 000 mark-

kaan kuukaudessa. Keskusta on toistuvasti vaatinut tämänsuuntaista esitystä pitkistä työmatkoista aiheutuvan verorasituksen alentamiseksi.

Työmatkakustannusten lisäksi tulisi kuitenkin voida vähentää myös ns. kakkosasunnosta aiheutuvat kulut silloin, kun työpaikka on niin kaukana vakituksesta asuinpaikasta, ettei sieltä käsin voida päivittäin matkustaa töihin. Vähennykseen liittyvää 3 000 markan omavastuuta tulisi myös työttömyyskuukausien osalta alentaa, jolloin lyhytaikaisissa työsuhteissa olevat pääsevät samaan asemaan pysyvässä työssä olevien kanssa.

Ansiotulovähennyksen korotus kompensoitava kunnille

Hallitus esittää myös kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen korottamista nykyisestä 8 600 markasta 9 800 markkaan. Tämä vaatimus on niin ikään Keskustan linjan mukainen, vaikka olemmekin olleet valmiita vielä suurempaan korotukseen pienituloisten ihmisten aseman ja työllisyyden parantamiseksi.

Hallitus ei kuitenkaan esitä ansiotulovähennyksen korottamisesta aiheutuvien 260 miljoonan markan tulonmenetyksen kompensoimista kunnille. Tämä on vastoin hallitusohjelmaa. Keskustan mielestä täysi kompensoitio on ehdottomasti tehtävä, mikä onnistuu parhaiten alenta-

malla kuntatyönantajan kansaneläkemaksua 3,15 prosentista 2,8 prosenttiin.

Alin työnantajan kansaneläkemaksu puolitet- tava

Työnantajan kansaneläkemaksu on eräs tärkeim-
mistä työvaltaisista yrityksistä Suomessa rasittavista
välillisistä kustannuksista. Tarmo Pukkilan
johtama sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus
on äskettäin todennut (STM:n työryhmämuis-
tioita 1999:11), että tarkoituksenmukaisin tapa
keventää työnantajamaksuja tällä hetkellä on
työnantajan kansaneläkemaksun alentaminen ny-
kyisen porrastuksen puitteissa.

Hallitus ei kuitenkaan ole tehnyt asialle mi-
tään.

Kansaneläkemaksun alennuksen kohdistami-
nen lakialoitteessa esitetyllä tavalla alimpaan

poistoporrastusluokkaan merkitsee sitä, että
alennus painottuu erityisesti työvoimavaltaiseen
palvelutuotantoon ja pienituloisimpaan työvoi-
maan.

Kansaneläkemaksun alennus on perusteltua
myös siksi, että nykyisillä maksuperusteilla kan-
saneläkevakuutusrahasto muodostuisi ylijäämäi-
seksi vuoden 2001 aikana.

Lakialoitteessa ehdotetaan työnantajan
kansaneläkemaksun alimman poistoporrastus-
luokan puolittamista nykyisestä 2,4 prosentista
1,2 prosenttiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta hyväksyy seuraavat la-
kiehdotukset:*

1.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 93 §:n otsikko ja 1 mo-
mentti, 95 §:n 1 momentin 1 kohta ja 105 a §:n 2 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 93 §:n 1 momentti laissa 1170/1998 sekä 95 §:n 1 momentin 1 kohta ja
105 a §:n 2 momentti laissa 475/1998, seuraavasti:

93 §

Työstä aiheutuvat matka- ja asumiskustannukset

Ansiotulojen hankkimisesta johtuneina me-
noina pidetään myös matkakustannuksia asun-
nosta työpaikkaan ja takaisin halvimman kulku-
neuvon käyttökustannusten mukaan laskettuina.
Tällaisina menoina pidetään myös asumiskustan-
nuksia, jotka aiheutuvat siitä, että työntekijä jou-
tuu työssäkäynnin vuoksi erityisen pitkän työ-
matkan takia hankkimaan vakituisen asuntonsa
lisäksi toisen asunnon. Näitä kustannuksia voi-
daan kuitenkin vähentää enintään 28 000 mark-
kaa kuukaudessa ja vain siltä osin kuin ne ylittä-

vät 3 000 markkaa. Omavastuu vähenee 1/11 jo-
kaista vuoden työttömyyskuukautta kohden.

95 §

Tulohankkimisvähennys

(kuten HE)

105 a §

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys

(kuten HE)

(Voimaantulo kuten HE)

2.

Laki

vuodelta 2000 suoritettavista sairausvakuutusmaksuista ja työnantajan kansaneläkemaksusta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 23 päivänä joulukuuta 1999 vuodelta 2000 suoritettavista sairausvakuutusmaksuista ja työnantajan kansaneläkemaksusta annetun lain (1277/1999) 4 § seuraavasti:

4 §

Työnantajan kansaneläkemaksu

Sen estämättä, mitä kansaneläkelaisissa (347/1956) säädetään työnantajan kansaneläkemaksun määrästä ja perusteesta, työntekijän vuoden 2000 aikana suoritetun ennakonpidätyksen alaisen palkan ja tuloverolain 77 §:ssä tarkoitettua ulkomaantyötulosta rahana maksetun osan yhteismäärästä peritään työnantajan kansaneläkemaksua. Ulkomaantyötulon rahana maksetta-vaan osaan ei kuitenkaan lueta työnantajan maksamia työstä johtuvien kustannusten korvauksia siltä osin kuin ne ovat tuloverolain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaan verovapaita. Maksun suuruus on:

1) yksityiseltä työnantajalta ja valtion liikelaitoksista annetussa laissa tarkoitettulta valtion liikelaitokselta:

a) 1,20 prosenttia;

b) 4,00 prosenttia, jos liiketoimintaa harjoittavaan työnantajan, joka on velvollinen suorittamaan valtiolle tuloveroa, tai tuloverolain 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua liiketoimintaa harjoittavan elinkeino-yhtymän vuodelta 1997

toimitettua verotusta varten antamassa veroilmoituksessa ilmoitettujen kuluvan käyttöomaisuuden hankintamenoista tekemien säännönmukaisten poistojen määrä on yli 300 000 markkaa ja samalla vähintään 10 ja enintään 30 prosenttia samana verovuonna maksetuista palkoista; tai

c) 4,90 prosenttia, jos mainittujen poistojen määrä on yli 300 000 markkaa ja samalla yli 30 prosenttia sanottuna aikana maksetuista palkoista;

2) kunnalta, kuntayhtymältä ja kunnalliselta liikelaitokselta 2,8 prosenttia sekä evankelis-luterilaiselta kirkolta, sen seurakunnalta ja seurakuntayhtymältä sekä ortodoksiselta kirkkokunnalta ja sen seurakunnalta 3,15 prosenttia;

3) valtiolta ja sen muulta laitokselta kuin valtion liikelaitoksista annetussa laissa tarkoitettulta liikelaitokselta sekä Ahvenanmaan maakunnalta 3,95 prosenttia.

Jos työnantajan tilikausi ei ole päättynyt vuonna 1998, yksityisen työnantajan kansaneläkemaksun suuruutta määrättäessä käytetään vuoden 1997 verotusta varten annettuja tietoja sekä vastaavana aikana maksettuja palkkoja.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta _____
2000. _____
Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodel-
ta 2000 toimitettavassa verotuksessa.

3.

Laki

vuoden 2000 veroasteikkolain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 23 päivänä joulukuuta 1999 annetun vuoden 2000 veroasteikkolain (1217/1999) 2 § seu-
raavasti:

2 §
(Kuten HE)

(Voimaantulo kuten HE)

Helsingissä 31 päivänä maaliskuuta 2000

Maria Kaisa Aula /kesk
Olavi Ala-Nissilä /kesk
Timo Kalli /kesk
Matti Väistö /kesk

Liisa Hyssälä /kesk
Markku Laukkanen /kesk
Johannes Leppänen /kesk